

Lars Erik Nielsens translokationstale

Taler

Lars Erik Nielsen
Rektor på Skive Gymnasium

Dato

24. juni 2022

Sted

Skive Gymnasium

Kære studenter

Tillykke med jeres eksamen. I ser godt ud, som I sidder der - selv med et par fester i bagagen formår I at se blændende godt ud.

I har sikkert undervejs af og til følt, at gymnasietiden var uendelig lang – i dag synes I måske, at den alt for hurtigt har fået en ende. Jeg har vist fået sagt tillykke til de fleste af jer sådan umiddelbart efter, at I har fået huen på, og det er skønt at mærke den glæde, lettelse og forløsning, som der følger med afslutningen af den sidste eksamen.

Der er sket virkelig meget de sidste to eller tre år. Jeres gymnasietid har været ret påvirket af corona, men det synes jeg ærlig talt, at vi skal glemme lidt i dag. I har haft tonsvis af undervisningsmoduler, skrevet stile og rapporter, læst lektier, gået til fester og cafeer. I har været på studierejser, på ekskursioner, kanoture, vandretur, skisportstur, arbejdet i elevrådet og de andre elevorganisationer, været tutorer og alt muligt andet. Vi har også haft en fantastisk gallafest og en dejlig sidste skoledag. I har fået oplevelser for livet – personligt glemmer jeg ikke at blive jagtet af en svømmende 3.g'er iført fuldt pilotkostume i gymnasiesøen.

Selv med færre eksamener, har I oplevet det pres og den slutspurt, som hører til afslutningen af studentereksamen. Selvom I har haft det sjovt, festet, skabt venskaber for livet, så har I også lært meget, og I har lært at arbejde.

En studentereksamen er jo ikke noget, som man en-til-en kan overføre til arbejdsmarkedet, det er en rygsæk fuld af kundskab og dannelse. Noget bruger og husker man, noget glemmer man, men det meste lagrer sig og er med til at forme jer som mennesker og er med til gøre jeres valg mere velreflekterede og jeres holdninger mere afbalancerede. Det er også en samlet sum, der gør jer i

stand til at tage en videregående uddannelse, som næsten alle gør indenfor de næste år.

Jeg havde fornøjelsen af i lørdags at vise en flok 25-års jubilarer rundt på skolen. Det var 3y, der blev studenter i 1997. Undervejs rundt på skolen, hvor gamle minder og anekdoter hele tiden poppede frem, sagde en af dem, at hun jo ikke kunne huske noget, af det hun havde lært. De diskuterede lidt frem og tilbage, om hvad det var gymnasiet havde givet dem, og det stod klart for dem, at det havde givet dem rigtig meget – en ballast, en viden om en hel masse forskelligt, og som deres samtale skred frem tænkte jeg, at det lige præcis var sådan I også gerne skulle mindes jeres studentertid, når I kommer på genvisit i 2047 til jeres 25-års jubilæum. I har nemlig fået en rigtig solid pakke med herfra.

En studentereksamen – stx eller hf handler både om at lære noget, som man kan bruge konkret, men også alt det andet. Jeg hørte engang en sige, at dannelse er det, man husker, når man har glemt, det man har lært.

I er på tærsklen til en helt anden tilværelse nu. I er helt sikkert lettede og drømmer om en fremtid uden skema og lektier, uden fraværssamtaler med rektor og alt det andet. Men bare vent – om ikke så længe, så sniger der sig en følelse ind hos jer – den kommer krybende – I kommer til at savne gymnasiet, både hverdagen og vennerne. Men der er ikke noget at gøre. I skal videre. Ligesom ungerne i vores uglekasse blev smidt ud af uglemør, så skal I videre. Og I skal nok komme jer gradvist over savnet af gymnasiet, og mens I begynder at forme jeres fremtid – og tag jer nu bare god tid, så står I på en vippe, en balancebom. Livet i dag kommer ikke på en formel, selvom der er mange, der har gode råd og mener at vide, hvad ungdommen burde gøre.

Man kan heldigvis leve sit liv på mange forskellige måder, og det er godt engang imellem at standse op og se på, om man nu lever det, som man gerne vil.

Livet kan både være ufrit og fastlåst, som det desværre er i nogle lande, men det kan også være så ubekymret og tanketomt, at det gør ondt – som man ser i realityprogrammer eller hvis man har hørt taler af Donald trump.

Det er to modpoler, som faktisk går langt tilbage, hvis man ser på litteraturen.

I årene efter 2. verdenskrig skrev George Orwell romanen ”1984”, der handlede

om et fremtidigt samfund, hvor staten overvågede alt, styrede alt, og hvor der ingen plads var til den individuelle frihed. Sådan blev udviklingen heldigvis ikke i vores del af verden, men Orwell fik vel ret, når man ser på livet bag jerntæppet før 1989, måske Rusland i dag, Kina, Nord Korea?

Et andet, måske lidt mindre kendt bud på verden kommer fra Aldous Huxley, der i 1932 skrev romanen *"Brave New World"*. Den beskriver et samfund, hvor alt handler om nydelse, behovsopfyldelse – flygtige glæder som spil, film, sex og stoffer. Samfundet fremmer disse ting og ser ned på dybe følelser som kærlighed, kritisk tænkning osv.

Neil Postman sammenlignede i 1985 de to således. "Orwell frygtede dem, der ville frarøve os information, Huxley frygtede dem, der ville give os så meget, at vi ville blive reducerede til passivitet og egoisme".

Da Orwell udgav sin bog, fik han en hilsen fra Huxley, der skrev, at det var en fin bog, men at det ville blive Huxley, der ville få ret. Mange vil mene, at Orwell måske på flere områder fik mere ret, men udviklingen i vores del af verden går måske lidt for meget mod den dystopi Huxley forudså. Er vi for optagede af likes

frem for at gøre noget for andre, er vi for optagede af hurtige gevinster fremfor at tage det lange seje træk, er vi for optagede af umiddelbar nydelse fremfor grundlæggende tilfredshed, og lytter vi mere til korte rabiate udtalelser fremfor grundig velovervejethed. Hvad siger det om os, at et velmenende lectioopslag fra rektor om gyldige fraværsårsager ifbm. corona og såkaldte Lars Lars dage kan få 226.000 visninger på Tik Tok?

Jeg tror, I nok skal finde balancen og blive ordentlige mennesker. Jeg frygter ikke så meget for jer. I har så meget med jer, at I ikke lader jer rive med og ikke lader jer kue. Da jeg var I jeres alder, var fremtiden gylden, muren var faldet, alt var åbent og godt. I derimod ved godt, at ting kommer med en pris, og at det man tager for givet med et kan være noget, som man skal kæmpe for.

Hvis I rejser små 2000 kilometer mod øst, så når I Kyiv i Ukraine. Ukrainerne kæmper lige nu med et ufatteligt mod og med høje omkostninger med alt hvad de har mod en totalitær overmagt. Det burde være inspiration til os alle om at sætte pris på det vi har og også om, at vi nogle gange må yde ekstra for at

beholde det.

Livet som gymnasirektor er ret krævende – der er mange opgaver, og der er mange svære beslutninger, men det er også ufatteligt givende, da man hver dag får lov til at følge jer på jeres rejse. Det en gave, at man dagligt får indblik i jeres liv, og i hvordan I selv opfatter det. Her tænker jeg på de mange små korte sætninger, som I skriver i jeres fraværsårsager, og som på en eller anden måde indkapsler jeres liv og jeres opfattelse af tingene. I får lige et lille indblik i, hvad man kan møde, når man klikker sig ind på en elevs fraværsårsager.

Helbredet kan naturligvis også slå knuder for de unge:

”Min mave drillede med opkast”

”Drak gammel øl, så er blevet lidt syg”

”Var til læge hos min nye læge for første gang + begravelse lige bagefter”.

Det er også naturligt, at de unge ikke altid orker alle de krav vi stiller: ”Juleferien trak ud”

”Troede det var lørdag”

”Jeg drømte at jeg var i skole”

”var ulidelig træt”

”havde motivationen, bare ikke overskuddet”

Og nogle gange har jeg på fornemmelsen, at eleverne ikke tror, at vi læser deres fraværsårsager. I hvert fald skriver en elev:

”Min krop skal lige vende sig til klimaændringerne”

”Blev kidnappet, er okay nu”.

”Ok, har ikke rigtig flere undskyldninger”

I er mennesker på godt og ondt, og som så mange før jer, så skal I nok finde jeres vej Med disse ord dimitterer jeg årgang 2022 fra Skive Gymnasium

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-erik-nielsens-translokationstale-2022>